

**PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA
GAGAUZIYANIN HALK TOPLUŞU**

**РАБОЧАЯ ГРУППА ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ В РАМКАХ КОНСТИТУЦИОННЫХ
НОРМ ФУНКЦИОНАЛЬНОСТИ АТО ГАГАУЗИЯ И ПОЛОЖЕНИЙ
ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА ОБ ОСОБОМ СТАТУСЕ АТО ГАГАУЗИЯ**

DECIZIE

**privind aprobarea propunerilor ce țin de consultarea
autorităților UTA Găgăuzia în procesul decizional**

În temeiul p. 5, 6, și p.9 din Regulamentul de funcționare a grupului de lucru pentru asigurarea, în cadrul normelor constituționale, a funcționalității UTA Găgăuzia și a prevederilor legislative ale Republicii Moldova în raport cu statutul special al UTA Găgăuzia,

Grupul de lucru DECIDE.

1. Se ia act de informația prezentată de experții Grupului de lucru pe marginea problemelor ce țin de consultarea autorităților UTA Găgăuzia în procesul decizional.

2. Se aprobă propunerile ce țin de consultarea Adunării Populare a Găgăuziei asupra proiectelor de legi ce vizează statutul și competențele UTA Găgăuzia expuse în proiectul de lege pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (propunerile Grupului de lucru se anexează).

3. Prezenta decizie se remite Adunării Populare în vederea înaintării proiectul de lege pentru modificarea articolului 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative în calitate de inițiativă legislativă.

**Copreședintele
Grupului de lucru
Larisa VOLOH**

**Copreședintele
Grupului de lucru
Serghei CIMPOIEȘ**

**Chișinău, 25 octombrie 2022
Nr. 4**

LEGE
pentru modificarea articolului 32
din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Articol unic. – Articolul 32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 7–17, art.34), se modifică după cum urmează:

articolul se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Proiectele actelor normative, care vizează statutul și/sau atribuțiile ce se referă la UTA Găgăuzia, sunt supuse avizării de către Comitetul Executiv/Adunarea Populară a UTA Găgăuzia.”;

alineatul (5) se completează, în final, cu propoziția:

„Proiectele legilor locale ale UTA Găgăuzia pot fi transmise spre avizare ministerelor și altor autorități administrative centrale de resort, responsabile de domeniul la care se referă proiectul de lege locală.”.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul legii pentru modificarea articolului 32
din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative

Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Reiterând necesitatea dezvoltării democratice a societății și a statului în care garantarea drepturilor și libertăților omului sunt considerate valori supreme, recunoscând și garantând dreptul tuturor cetățenilor săi, la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice precum și religioase, în temeiul art. 2 din Hotărîrea Parlamentului nr. 206/2015 în scopul îndeplinirii obiectivelor stipulate pentru asigurarea mecanismului de cooperare între Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Populară a Găgăuziei, prin Dispoziția Președintelui Parlamentului nr. 12/2019 și Hotărîrea Adunării Populare nr. 18/2017, a fost creat Grupul de lucru pentru asigurarea, în cadrul normelor constituționale, a funcționalității unității teritoriale autonome Găgăuzia, pentru ajustarea prevederilor legislative ale Republicii Moldova referitoare la statutul special al UTA Găgăuzia stabilit de normele constituționale.

Considerând autonomia și descentralizarea administrativă, drept principii indispensabile ale statelor europene, care valorifică și plasează responsabilitatea pentru autoadministrarea și luarea deciziilor de dezvoltare a colectivităților în seama autorităților celor mai aproape de cetățeni, tinzând să lase loc intervenției statului în baza principiului subsidiarității pentru asigurarea dezvoltării armonioase a societății, Grupul de lucru cu suportul experților CMI a elaborat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite

Colaborarea, comunicarea și dialogul instituțional efectiv între guvernarea centrală și cea locală reprezintă elemente fundamentale ale democrației locale. Relațiile dintre autoritățile publice centrale și autoritățile publice locale sunt foarte importante și prin urmare, realizarea raporturilor dintre autoritățile administrației publice ale UTA Găgăuzia și autoritățile publice centrale este dictată prin intermediul unei colaborări strânse în vederea soluționării diferitor probleme de interes comun.

În prezent, UTA Găgăuzia nu este pe deplin implicată în procesul de elaborare și examinare în Parlament a proiectelor de legi, care se referă sau

au tangență cu UTA Găgăuzia. Deși legislația actuală conține anumite cerințe generale pentru procesul de consultare, acestea nu sunt suficient de eficiente și nu au impulsivat procesul de consultare dintre Parlamentul Republicii Moldova și Adunarea Populară a Găgăuziei.

În Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative nu sunt prevăzute norme și proceduri privind consultarea UTA Găgăuzia atunci când sunt examinate proiectele de legi, care se referă sau au tangență cu UTA Găgăuzia. De multe ori, procesul de consultări se rezumă doar la publicarea proiectelor de lege pe site-ul oficial al Parlamentului, care ține mai mult de transparență, nefiind un proces de solicitare a opiniei UTA Găgăuzia.

Consultările obligatorii sunt strâns legate de problema consolidării și stabilității aranjamentelor agreeate și competențelor acordate autonomiei. Deseori, la adoptarea unor legi, care au impact asupra autonomiei, nu se ține cont de normele prevăzute în Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), cu riscul de a afecta stabilitatea cadrului legal pentru autonomie.

Astfel, pentru ca autoritățile UTA Găgăuzia să își poată îndeplini în mod eficient responsabilitățile, pentru ca parteneriatul și dialogul între autonomie și Parlament să aibă succes, este imperativ să se creeze mecanisme adecvate de consultare și cooperare. Aceste mecanisme ar trebui instituționalizate prin reglementări exprese.

Finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Prezentul proiect de lege a fost elaborat cu scopul de a reglementa în Legea cu privire la actele normative, o procedură clară privind consultarea de către Parlament a Adunării Populare a Găgăuziei, în cazul examinării proiectelor de legi care vizează statutul, atribuțiile sau alte chestiuni ce se referă la UTA Găgăuzia.

Considerăm că, proiectul în cauză, prin stabilirea expresă a atribuțiilor indicate mai sus, va contribui la aprofundarea relațiilor dintre UTA Găgăuzia și organele centrale ale administrației publice, asigurând un grad înalt de colaborare și credibilitate.

Aceste modificări vor fi un pas important spre consultări mai eficiente, spre o conștientizare mai bună a autonomiei existente și o stabilitate suplimentară a reglementărilor juridice existente. Aceste modificări creează spațiu pentru dezvoltarea consensului politic și juridic cu privire la modificările propuse la cadrul normativ, care pot avea impact asupra autonomiei.

Principalele prevederi și elementele noi ale proiectului

Proiectele de acte normative, al căror subiect ține de statutul și/sau competențele UTA Găgăuzia, se transmit spre avizare Comitetului Executiv/Adunării Populare a Găgăuziei.

În vederea includerii, în mod expres, a obligației autorităților UTA Găgăuzia de a analiza și aviza proiectele actelor normative, care vizează statutul, atribuțiile ce se referă la UTA Găgăuzia se propune completarea prevederilor Legii nr. 100/2017. Proiectul legii vizează, de asemenea și atribuția autorităților UTA Găgăuzia de a transmite proiectele legilor locale ale UTA Găgăuzia, spre avizare, ministerelor și altor autorități administrative centrale de resort, responsabile de domeniul la care se referă proiectul de lege locală.

Fundamentarea economico-financiară

Realizarea prevederilor proiectului de lege nu necesită alocarea unor mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul de lege este în corespundere cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Legii nr. 100/2017 privind actele legislative și se încadrează în sistemul legislativ al Republicii Moldova și vine să concretizeze atribuțiile rezervate prin Legea nr. 344/1994 privind statutul juridic special al Găgăuziei.